

Cene oglasov
1 stoje, petli-vrata
mali oglas po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a Pri večjem q
narocilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelja in
dneva po prezniku

Uprava je u Kopitarjevi ul. 51. 6 - Cekoni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inseeale, Sarajevo šl. 7563, Zagreb
šl. 39.011, Praga in Dunaj šl. 24.797

Zagreb, 16. jan. (Tel. »Slov.«) Oblastni ga proračuna zagrebske oblasti finančno ministrstvo ni odebrilo radi postavk, ki vanj n spadajo. Oblastni komisar Uzorinac je odredil, da se proračun ponovno obravnava i prilagodi novim razmeram.

Gozdarski minister je izdal pravilnik o delovanju in delovanju drva dobrovoljcem. Ta pravilnik je bil v zvezi z dobrovoljskim zakonom, ki je bil nedavno predložen narodni skupščini. Pravilnik bo takoj stopil v veljavo.

Preden se je začelo z dnevnim redom, je bil prebran brzojav splitske zbornice, ki prosi da naj se seja odloži do petka, ker popreje svojega zastopnika ne more poslati na sejo. Odbor je uvidel, da je glavna točka dnevnega reda vprašanje tarif za pomorska pristanišča, radi česar je neobhodno potrebno, ugoditi splitski prošnji. Prihodnja seja bo v petek do poldne ob 10. Člani tarifnega odbora so se nato še dolgo bavili s Čugmuševim tarifnim poročilom in z njim obravnavali o namenu prometnega ministra.

Belgrad, 16. jan. (Tel. »Slov.«) V ministru
stvu za socialno politiko se dela na novem za
konu o javnih delih in pomoči pasivnim kra
jem. Zatrjuje se, da bo vsota obsegala v t
namen določenih približno 129 milijonov d
narjev. Kot pasivni so izrečno naštet: Dalm
acija, Travnik, primorsko-krajiška oblast, Sano
žak, del Tuzle in Mostar. Zato se je v socia
nem ministruvstvu danes mudil splitski odve
nik dr. Bulić, ki ima nalogo, da izvrši pomo
pasivnim krajem v Dalmaciji.

Belgrad, 16. jan. (Tel. »Slov.«) Danes je vršila seja Narodne banke, na kateri so obravnavale samo tekoče zadeve.

Belgrad, 16. januarja.

Dr. Vilko Baltič, novi belgrajski veliki
pan, je danes prevzel svoje poste.
»Vossische Zeitung« in »Resto del Car
no« sta v naši državi prepovedana.

Joško Babšek, profesor na učiteljsišču Ljubljani, je premeščen na žensko učiteljsi v Mariboru.

Socialna vprašanja

Sodišče delavskega zavarovanja

Po vojni se je zavarovanje delavcev za slučaj bolezni in nezgode po prevratu silno hitro razširilo. Nekdanje bolniške blaginje so se že leta 1919 združile v »Zvezo bolniških blaginj za Slovenijo«. Ta zveza se je leta 1920 reorganizirala na podlagi Uredbe o začasni ureditvi bolniškega zavarovanja delavcev na bivšem avstrijskem ozemlju. S to uredbo je bilo v Sloveniji centralizirano bolniško zavarovanje. Zakon o zavarovanju delavcev iz leta 1922 je pa reorganiziral celotno bolniško in nezgodno zavarovanje za vso državo. Nosilec tega zavarovanja je postal Osrednji urad v Zagrebu po svojih podrejenih organih — Okrožnih uradih.

S tem zakonom se je ustvarilo moderno socialno zavarovanje v naši državi. Sami osebni in umetni, da more priti pri tako obširni instituciji do sporov med člani in upravo. Važno je, da fungira pri takih sporih popolnoma nepristranski forum. To je predvideval tudi omenjeni zakon in določil, da se ustanovi na sedežu vsakega okrožnega urada za zavarovanje delavcev — sodišče delavskega zavarovanja. To sodišče je pristojno za vse spore, ki nastopajo med zavarovancem ali njegovimi pravno upravičenimi sorodniki in Osrednjim uradom.

Organizacija sodišča.

Vsako sodišče delavskega zavarovanja sestoji iz predsednika in najmanj 20 prisodnikov in enakega števila namestnikov. Predsednika imenuje minister pravde izmed sodnikov prvostopnih ali višjih sodišč. Prisodniki in njihovi namestniki volita glavna skupščina dotičnega okrožnega urada. Mandat traja tri leta. Služba prisodnikov je častna in dobivajo le nagrado za izgubljeni čas. Polovica prisodnikov se izvoli iz vrst delojemalcev, polovica pa iz vrst delodajalcev. Za prisodnika sodišču more biti izvoljen le naš državljan, ki je dovršil 30. leto starosti.

Pričetek poslovanja sodišča delavskega zavarovanja.

Rad bi začetnih težkoč so pričela poslovanje sodišča delavskega zavarovanja po odredbi bivšega ministra za socialno politiko g. dr. Gosarja šele leta 1928. Našla so ogromno materiala, pa tudi delavstvo je pozdravilo ta korak z veseljem, ker se je odprla možnost, da se vendar že uredi njihove zadeve. — Za marsikatero interesenta pomeni namreč ta ureditev ekzistenco.

Važno za pritožnike.

Dosedaj je večina pritožnikov iz vrst zavarovancev. Pri takem procesu je pa velike važnosti natančno poznanje zakona o zavarovanju delavcev in drugih predpisov. Da bi si iskal delavec poklicnega zagovornika, največkrat ni niti na to misliti, ker manjka denarja. Rečeži zelo pogosto nimajo sredstev niti za železnico in druge najnujnejše izdatke. Tudi to je predvideval zakon in je določil, da si sme izbrati pritožnik poljubnega zagovornika. Te ugodnosti se poslužuje Delavska zbornica in daje delavcem, ki se na njo obračajo, brezplačne zagovornike iz vrst svojih uradnikov.

Pri vlaganju pritožb proti morebitnim odlokom Okrožnega urada postopajo nekateri delavci zelo nepravilno. Mesto, da bi jih vposlali direktno na sodišče delavskega zavarovanja, jih naslavljajo na Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Posledica tega je, da ne pride pritožba pravočasno na sodišče, to je na edino kompetentni forum, ali se pa radi pomanjkljivih naslovov celo izgubi. Zato pa: Vsako pritožbo v roku 8 dni na sodišče delavskega zavarovanja v Ljubljani.

Razsodbe sodišča delavskega zavarovanja.

Sodišče delavskega zavarovanja razsoja v tajni seji z navadno večino glasov. Vsaki razpravi prisostvujejo namreč 4 prisodniki. Dva iz vrst delojemalcev, dva pa iz vrst delodajalcev. Proti razsodbi je mogoča pritožba, pisмено ali ustno, pri sodišču delavskega zavarovanja na vrhovno sodišče delavskega zavarovanja najkasneje v 15 dneh, od dne ko je bila vročena pismena razsodba.

Vrhovno sodišče delavskega zavarovanja.

Kot najvišja instanca v opisanih sporih je namreč pristojno Vrhovno sodišče delavskega zavarovanja pri stolu sedmorice v Zagrebu. Vrhovno sodišče je sestavljeno iz predsednika in najmanj štirih stalnih članov, ki so državni sodniki. Za predsednika sme biti postavljen oni državni sodnik, ki izpolnjuje pogoje za sodnika kasacijskega sodišča, kakršni se zahtevajo po zakonu o sodnikih.

Zaključne pripombe.

Nekateri pritožniki menijo, da se jim ni treba osebno udeležiti razprave, ako imajo zastopnika. Tako mnenje ni koristno. Pri nezgodah preišče zdravnik strokovnjak še enkrat poškodovanca, da izda potem svoje mnenje. Obenem poda pritožnik lahko razna dragocena pojasnila o svojem zdravstvenem stanju, o možnosti svoje eksistence po nezgodi itd. Težava je seveda v tem, ker ni za enkrat nikakega fonda, iz katerega naj bi se dajali nekaki predujmi revnim pritožnikom. Kljub temu je dobro, da pridejo zlasti taki osebno k razpravi — če so seveda v resnici tako bolni odnosno poškodovani in za delo nesposobni, kakor navajajo v pritožbah.

Sodišče delavskega zavarovanja je pri nas popolnoma nova institucija. Ker bo pa ostala stalno, je v interesu delavstva, da jo dobro prouči. (§§ 159—177 zakona o zavarovanju delavcev.)

Kaj je novega

10 letnica župnikovanja msgr. Wagnerja v Belgradu

Danes 17. t. m. praznujejo katoličani v Belgradu 10 letnico odkar vodi belgrajsko župnijo »Kristusa Kralja« *g. župnik, monsignore dr. Vjekoslav Wagner.*

Ta dogodek ne odmeva samo po Belgradu, ampak po celi državi, koder bivajo katoličani, ki s ponosom gledajo na veliko versko in kulturno, pa tudi narodno delo, katero je izvršil slavjenec v tem primeroma kratkem roku v prestolici naše države.

Ko je monsignore Wagner ob prevratu prišel v drugič v Belgrad, tamošnji katoličani niso bili organizirani in so komaj vedeli drug za drugega, bogoslužju je služila mala kapelica bivšega a.-o. poslaništva, katoliški otroci niso uživali blagodat katoliškega verouka. Po desetih letih pastirovanja monsignora Wagnerja imajo belgrajski katoličani po zaslugi njegovega požrtvovalnega, obenem odločnega in previdnega dela, izredno finega in imponujočega nastopa ter apostolske gorečnosti, združene z visoko inteligenco in vsestransko erudicijo, danes lepo cerkev z novimi zvonovi in orglami, ki so slovenska mojstrovina; imajo že skoro dve desetorici duhovnikov. Organiziral je služkinje, dijake, rokodelce in delavce, ki jim je uredil prostorno dvorano, v kateri se predava, poje, uprizarja igre, telovadi in zboruje. Vzpodbujeni po tem plodovitem delu, so na tleh, preko katerih je prvi mon. Wagner zaoral prvo brazdo, prišli v Belgrad redovniki, hrvaški sinovi sv. Frančiška in pa francoski Asumpcionisti, ki imajo vsak svojo župnijo. Šolska deca, bodisi osnovnih bodisi srednjih šol, je dobila po njegovem prizadevanju katoliške katehete; največ truda pa je položil župnik Wagner kot pravi dušni pastir v karitativno delovanje, ki ga vodi po njem ustanovljena Vincencijeva konferenca. Tudi katoliškim sestram usmiljenkam je utrl pot v belgrajske bolnice, kjer se naši pravoslavni bratje divijo njihovi krščanski ljubezni do bližnjega. Po zaslugi monsignora Wagnerja so postali katoličani v Belgradu uvaževani, spoštovani in pomemben faktor.

Bolni ljudje

Slavni pater Peter Lippert je predaval v Stuttgartu o »bolnih ljudeh« *ter pri tem razvil naslednje misli:*

Danes mo dobili zopet pogled na celoto človeka. Duša in telo skupaj sta več kot je vsota obeh. Način, kako sta pri vsakem človeku zvezana duša pa telo, je vsikdar nekaj novega, svojevrstnega. Možno je, da so funkcije več ali manj motene, a vedno je tako, da je človek v celoti prišel iz ravnotežja, da je v napačnem odnosu do življenja, do drugih ljudi in do samega sebe. Možno je, da je človek z bolnimi organi izvanredno zdrav kot cel človek, kot značaj, kot osebnost. Zgodi se lahko, da od tega človeka izhaja velik blagoslov v njegovo okolico.

Če govorimo o bolnih ljudeh, mislimo one, ki so v napačnem razmerju do življenja, do ljudi, do Boga.

K simptomom bolezni treba šteti najprej slučaje, da določene sposobnosti izostanejo, oz. odpadejo. Tako n. pr. se pri intelektu pojavi pomanjkljiva kontrola samega sebe. Človek je nesposoben, da sam uravna svojo življensko pot. K temu nedostatku pride določen način bolezni laži, lažnjivosti. V resnici so ljudje, ki ne morejo govoriti resnice in se še tedaj lažejo, ko hočejo povedati resnico.

Drugo vrsto nedostatkov opazimo v območju volje. Pokažejo se posebno kot pomanjkanje energije in sposobnosti za odločitve. So navidez zelo zdravi ljudje, ki niti najvažnejših in najbližjih odločitev ne morejo napraviti.

Tretjo vrsto nedostatkov najdemo v življenju čutov. So ljudje, ki nimajo čuta za takt,

K temu so poleg pomoči Vsevišnjega, ki je obilno blagoslavljal in blagoslavlja delo svojega vzornega služabnika, doprinesle odlične kreposti slavljenca, ki so mu pridobile poleg globoke ljubezni njegovi skrbi izročnih katolikov tudi ljubezen in spoštovanje pravoslavcev ter sploh vsakega, ki z njim pride v dotiko: sijajen govornik, neumoren spovednik, oče revežem in vsem pomoči potrebnim, mož najvišjega duševnega obzorja. Nad vse pa obdružuje vsak na njem, ki je zvest sin svojega hrvatskega naroda, njegovo nepristransko in enako gorečo skrb za vsakega katolika, naj govori katerikoli jezik: naš ali nemški, madjarski, francoski, italijanski. Vsi v njem danes slave duhovnika, kakor si ga je izbral Gospod v slavo in čast Svojega imena ter rast Svoje cerkve na zemlji.

Bog živi in nam ohrani mons. Wagnerja še dolgo, dolgo let v Belgradu na tem važnem mestu, kjer je v čast katoličanom cele države, Cerkve in naše skupne jugoslovanske domovine!

Koledar

Četrtek, 17. januarja. Anton, pušč., Marijan, Sulpicij, Diodor.

Osebnosti

★ **Odlikovanje.** Z redom belega leva V. stopnje je češkoslovaški predsednik odlikoval bivšega ljubljanskega podžupana g. Josipa Turka.

★ **Iz carinske službe.** Pri glavni carinarnici v Ljubljani so imenovani za višje carinske revizorje (II-1): Ivan Breščak, Fran Mikuz, Anton Cigoj, Ivan Gamulin; za carinskega revizorja Maks Markež; za pomočnika kemika (I-8) Andrej Paškvan; za knjigovodje pri osrednji carinski blaginji: Franjo Eržen (II-2), Franjo Pajtler in Emil Aljančič (2-3); za carinskega pripravnika (II-5) Rihard Klođič. V Mariboru so imenovani za višje carinske revizorje: Emil Tomšič, Alojzij Pip in Ljubomir Dabmovič, za višjega carinskega blaginjaka pa Andrej Peternel.

Ostale vesti

★ **Izplačilo razlik.** Da ne bo nepotrebne beganja in zmed, opozarjamo, da aktivnim državnim uslužbencem ni treba predla-

NAGLO - PRIJETNO - BREZ BOLEČIN

ČISTI - OSVEŽUJE

ŽELODEC IN ČREVA

OTROKOM IN ODRASLIM PRAŠEK

"MAGNA"

Odrasli eno veliko, otroci malo žlico v vodi ali mleku
V lekarnah in drogerijah 1 zavezi s navodilom Din 4—

Ray-milo

se izdeluje iz kokašjih jajc

gati računovodstvu finančne direkcije oziroma njegovim odsekom za ugotovitev teh razlik nobenih podatkov. Naloga računovodstva in njegovih odsekov je, da te podatke v lastnem delokrogu in brez njih sodelovanja zbero. Oni upokojeenci, ki so predpisane prijave za izplačilo razlik predložili računovodstvu bivše finančne delegacije že meseca avgusta 1928, niso dolžni predlagati novih prijav, pač pa morajo v njih lastnem interesu bodisi osebno ali pa pisмено potrditi, da so podatki v prvotno predloženih prijavah še vedno veljavni. Ker je mnogo državnih uslužbencev mnenja, da se bo pričelo z izplačilom razlik že te dni, opozarjamo, da ima finančna direkcija nalog, da na podlagi zbranih podatkov do 20. t. m. šele zaprosi za otvoritev potrebnega kredita, nakar ji bo ministrstvo financ ta kredit formalno otvorilo. Upati je, da se bo to čimprej zgodilo in da se bodo razlike v polovini izmeri pričele likvidirati meseca februarja. — Zveza drž. nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

★ **Nova razvrstitev telefonskih naročnikov.** Pošto ministristvo je z odlokom z dne 28. decembra 1928 sedanjo razvrstitev telefonskih naročnikov izpopolnilo takole: 1. V IV. plačilni razred se uvrste finančni pravni zastopniki, ki so bili dosihmal uvrščeni kakor agentje ali podobno. 2. Državni kotraktualni uradniki, na primer: zdravniki, inženjerji, kemiki, strokovnjaki raznih poklicev in vsi drugi, ki lahko dokažejo, da so kakor kotraktualni uradniki v službi države, se uvrste v VI. plačilni razred kakor vsi drugi državni uradniki. Ta ugodnost pa velja samo za tiste telefone, ki bodo ali pa so montirani v privatnih stanovanjih omenjenih oseb. 3. Zdravniki-dnevničarji poštinih, brzojavnih in telefonskih ustanov, ki so postavljeni po odredbi ministrstva ali ravnateljstva, se uvrstijo v VII. razred, ker jih je smatrati za honorarne zdravnike poštne uprave.

★ **Prvi sejm v Blagovici** se vrši v petek, 25. januarja t. l., na dan spreobrnjenja sv. Pavla. Občina je pripravila prostorno živinsko sejmšče in stojnice za kramarje. Na razpolago je tudi moderno zgrajena mostna tehtnica. Obeta se lepa udeležba. Kupovalci in prodajalci uljudno povabljeni.

★ **Vinski sejem v Krškem.** Kmetijska prodružnica v Krškem priredi dne 23. januarja t. l. veliki vinski sejem v Krškem, ki se vrši v prostorih občinske posvetovalnice.

Za železnico Škofja Loka - Železniki

Sestanek železniškega odbora Škofja Loka—Železniki se je vršil v nedeljo, dne 13. januarja, v osnovni šoli v Železnikih. Zbrali so se prebivalci iz vseh treh občin v Selški dolini z namenom, da poudarijo nujno gospodarsko potrebo železniške zveze Škofja Loka po Selški dolini do Železnikov, oziroma do Podrožja. Na sestanku so govorili predsednik g. Potočnik, bivši oblastni poslanec Planina, dr. Rožič in jurist Tavčar ter upravitelj Mihelčič. Vsi so poudarjali veliko potrebo železniške zveze po Selški dolini iz gospodarskih ozirnov. Sprejeta je bila soglasno resolucija, da se zainteresirajo pristojna mesta za omenjeno železniško zvezo. Shod je bil zelo dobro obiskan. Navzoči so bili tudi vsi trije župani iz Železnikov, Selc in Sorice.

Bistven vzrok usode je podedovanje. Usoda podedovanja more po prestanku več rodov v nas zopet obuditi stare duševne lastnosti. Te podedovane lastnosti sicer lahko premagamo, a vendar otežkočajo življenski boj.

Močne motnje izhajajo tudi iz izkušenj in doživljajev podedovanja. So ljudje, ki so se morali v svoji mladosti preveč odreči samemu sebi, ali pa so bili preveč razvajeni. Ne gre tu za materialna pomanjkanja, pogrešali so ljubezni, razumevanja in zaupanja, kako zelo se morejo izpriditi zelo razvajeni otroci, kažejo pretresujoči zgledi vsakdanjega življenja!

Simptomi so isti, če je človek postal bolan po grehu ali po bridkosti življenja, če je vzrok v krivdi ali v usodi človeka. Nesreča in krivda sta v medsebojni zvezi. Nikdar se ne dasta strogo ločiti, zato ne smemo nikdar človeka soditi in obsoditi. Treba je imeti usmiljenje z njim in mu pomagati. Kajti nikoli ne vemo z gotovostjo, kako je prišel v svojo zažago in revščino.

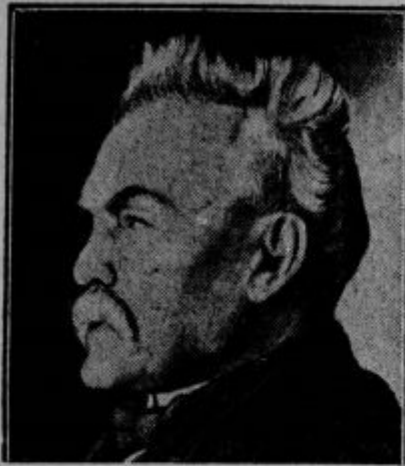
Kako se zavarovati pred zlom? S trepetajočo odgovornostjo moramo pomagati sočloveku, naš vpliv je lahko usoden, lahko je odrešenje, lahko obsodba in poguba. Veliko odgovornost imamo napram ljudem, ki smo jim sami dali življenje. Prav posebno tudi napram mlademu človeku, ki je najzamotonejša in najobčutljivejša stran, kar jih je, pri katerem lahko čisto ena sama beseda postane usodna za vse življenje. Noben instinkt ni v človeku, zlasti pri mladem, tako razvit kot čut za pravico. Najmanjše žalitve zadostujejo čisto, da duša postane bolna za vse življenje.

Kako naj zdravimo? Ali naj sploh zdra-

Sveta življenje in vrvenje

Amanulahova stara in nova prestolnica

Hitro, a sigurno je ugasnila Amanulahova slava. Še meseca maja in junija ni bilo mogoče dobiti v Kabulu niti ene žarnice, ker so bile vse uporabljene za slavaloke in razsvetljavo mesta v čast iz Evrope vračajočega se kralja Amanulaha. Afganistanci so takrat še padali pred Amanulahom na kolena in ves

Nestor nemških zgodovinarjev — umrl. Tajni svetnik dr. Dietrich Schäfer je umrl v Berlinu v starosti 83 let. Bil je najstarejši nemški zgodovinar in naslednik znamenitega zgodovinarja Treitscheja.

Afganistan je bil navdušen za svojega kralja. Kmalu pa je prišlo drugače.

Amanulah je ukazal, da morajo brade pasti in kdor se ni dal sam obriti temu so kar s silo odrezali brado. Uradniki in plemeniški so morali sleči svoja oblačila in obleči frak, ženske so morale odkriti obraze, skratka reforme na vseh koncih in krajih in pri tem take reforme, ki so globoko segale v navade in običaje Afganistancov ter žalile njih verski čut.

In tako je prišel odpor, organiziran od mulahov (mohamedanskih duhovnikov) ter podpiran od Angležev, proti katerim je Amanulah odkrito kazal svoje sovraštvo. Odpor je bil vedno večji, Amanulaha so začeli zapuščati celo njegovi vojaki in kmalu nato so zavzeli vstati tati Kabul, staro afganistansko prestolnico.

Kabul leži 1760 metrov visoko nad morjem, na južni strani gorovja Hindukina, ki dosega višino 7000 metrov. Danes šteje Kabul okoli 100.000 prebivalcev, od katerih je komaj 500 Evropejcev. Kabul je čisto orientalsko mesto, z vitkimi minareti, velikim bazarom ter vso orientalsko umazanostjo. Od železnice je Kabul zelo oddaljen in potrebno je potovanje več tednov, da se pride do nje.

Ker Amanulahu ni bil orientalski Kabul všeč, je pričel graditi novo prestolnico, mesto Darul Aman (»Hiša Omana«), ki je bilo od Kabula oddaljeno le par kilometrov in zvezano z njim z dobro cesto. Darul Aman naj bi bilo čisto evropsko mesto in naj bi imelo v desetih letih 20 tisoč prebivalcev. Prva dela so se pričela že l. 1923. in precejšen del mesta je bil že zgrajen. Delo se je vršilo po načrtih in pod nadzorstvom nemških inženirjev in delavcev, katerih je bilo okoli 150. Zgrajen je bil vodovod, izvedena kanalizacija, sezidana električna razsvetljava, mesto naj bi imelo tudi svoj telefon in centralno kurjavo.

Poleg tega je gradil Amanulah še svojo novo letno rezidenco »Fagman«, ki je bila urejena še bolj v evropskem duhu.

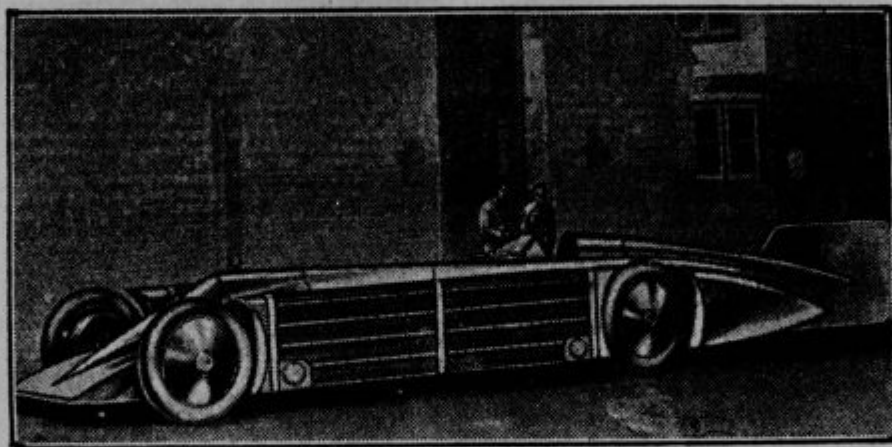
S padcem Amanulaha je nastala nevarnost, da bo konec tudi nove Amanulahove prestolice. Posebno gorski plemeni so divji vsled »zapravljanja« denarja za novo prestolnico v evropskem slogu. Po njih mnenju je ta prestolnica čisto odveč in ni izključeno, da bo postal plen divjih gozdnih plemen.

Orientalski Kabul je zmagal in Amanulahove reforme so bile samo sanje, ki so bile za Afganistan mnogo prezgodnje in so zato tudi propadle. O tem sedaj lahko mnogo premišljuje Amanulah v izgnanstvu.

Prohibicija v Ameriki

Francoski pisatelj Claude Anet se je vrnil iz Amerike in je poročal o svojih utisih. Med drugim piše tudi o učinkih prohibicije ter pravi: »Pred enajstimi leti je nastal prohibicijski zakon. Uspeh je ta, da se danes pije v Ameriki ravno toliko kakor pred prohibicijo. Na cesti se vidi ravno toliko pijanih ljudi, ko prej. Razlika je samo ta, da velja sedaj vsaka alkoholna pijača dvakrat do trikrat toliko ko prej. Tudi strupenega alkohola se izdeluje zdaj mnogo. Onega dne, ko sem Newyork zapustil, je 30 ljudi umrlo od zastrupljenja z metilnim alkoholom. Toda tiho apstvo z alkoholom bogati legijo tihotapcev, ki znajo tudi z revolverjem v roki skrbeti za svoj dobiček. Ti tihotapci so najsigurnejši volivci suhega kandidata in vsi so soglasno glasovali za Hooverja. In vendar je v tej deželi, kjer vse spoštuje zakone, dosegla prohibicija, da tri četrtine prebivalstva proti temu zakonu revoltira. Privlačnost prepovedanega sadu je razvila pri ljudeh, ki prej niso na to mislili, okus in poželjenje po pitju. Ljudje se bahajo, kako veliko število steklenic alkoholnih pijač imajo v svojih kletah. Od najvišjih do najnižjih slojev so v tem oziru vsi enaki. Znan francoski slikar je pripovedoval, da je bil ob priliki dodelitve Carnegiejeve nagrade povabljen od zelo uglednega ministra puritanskega predsednika Coolidgea na vtihotapljen whisky. Ta velikanška trgovina s tihotapljenjem alkohola se seveda ne vrši brez plačane pomoči policije in carinske straže. Tako je pokvarila prohibicija celo one, ki so oficijelno nastavljeni, da jo preganjajo. Vsled prohibicije se v Ameriki vedno bolj razvija teorija o dvojni morali, da velja ena morala za gospode in druga za ružnje. To se je posebno jasno videlo v vprašanju črncev. Gospodje priznavajo, da srednji sloji in gornji desettisoči pijejo, toda delavec ne sme piti, da fabrike producirajo več.

Mnogi pametni ljudje protestirajo proti prohibiciji in neki poslanec je dokazal, da velja izvajanje prohibicijskega zakona letno 7

»Zlata puščica.« Angleški znameniti avtomobilist, zmagalec v neštetihih tekmah, major Segrave, je dal zgraditi nov avtomobil s 1000 konjskimi silami. Začetkom februarja hoče z njim za Anglijo nazaj osvojiti svetovni hitrostni rekord. Novi voz, ki je veljal 300.000 mark (okoli 4 milijone dinarjev) se imenuje »Zlata puščica«.

milijard. In vendar ne da nobenega pravega uspeha. Duhovito je pripomnil: »Potrebuje mo 150.000 čuvajev na kanadski meji, in zopet 150.000 ljudi, ki nadzirajo čuvaje. In tako naprej v vso večnost.«

Dolarska princeza se hoče poročiti z Lundborgom

Rešitelj generala Nobila, švedski letalec Lundborg se mudi te dni v Rimu, kjer je pred posebno komisijo razložil vzroke katastrofe »Italiec«. V razgovoru z italijanskimi novinarji se je Lundborg pritoževal nad neprijetnostmi, ki mu jih daje njegova popularnost. Čeprav je že davno poročen, dobiva vendar iz vsega sveta ogromno število zaljubljenih pisem in naravnost ponudb, da se poroči. Med drugimi ponudbami je dobil pismo hčerke znanega ameriškega multimilijonarja. Pismo se je glasilo: »Vzemite me za ženo! Nisem sicer lepa, ampak sem silno bogata. Če me ne bi mogli ljubiti, vam nikakor ne bom v nadlego. Zadostuje le to, da morem nositi vaše ime.« Kaj si je Lundborg o tej ponudbi mislil, je taktčno zamolčal.

Analfabetizem v Sovjetski Rusiji

Sovjetski voditelji so več ko enkrat napovedali, da bo ob desetletnici oktobrske revolucije v Rusiji analfabetizem izginil. Desetletnica je minila, toda razmere se niso dosti izboljšale. Koliko je analfabetov? Na to vprašanje ne morejo odgovoriti niti najbolj inormirani komunisti. S precejšnjo gotovostjo pa je mogoče reči, da je število analfabetov še vedno zelo visoko, in sicer ne samo v oddaljenih pokrajnah, temveč tudi v centru evropske Rusije. Tako je bilo n. pr. v moskovski guberniji l. 1926 155.000 analfabetov, od teh v Moskvi sami 54.440. Na 100 ljudi je bilo torej 13 analfabetov. Ob času jubileja (eno leto kasneje) pa je bilo analfabetov že 160.000. Mesto, da bi analfabeti izginili, jih je bilo po desetih letih 13000 več. V moskovski guberniji vodi

boj proti analfabetizmu družba »Dol z analfabetizmom!« ki je poseben oddelek gubernske zveze strokovnih zvez. Ta odbor pa dobiva vedno manjše subvencije. Sedaj plačuje moskovska osrednja zveza strokovnih organizacij za vsakega svojega člana, ki se je naučil brati in pisati, 20 rubljev. To pa dobe samo delavci, ker za kmete ne plača zveza nič. Značilno je veliko število analfabetov med 15 in 24 letom. Teh je bilo v moskovski guberniji nič manj kot 70.000 in od teh v prestolici 18.000. Celotno 5% članov komunistične mladeniške organizacije (komsomola) je analfabetov. Pri tem pa niso ta števila niti popolnoma zanesljiva in je nad vse verjetno, da so sovjeti številke »milili, da ne bi bil vtis v tujini tako slab. Jasno je, da morajo biti razmere v ostali Rusiji še znatno slabše.

Pot Device Orleanske

Kult Device Orleanske je v Franciji pač vedno večji. Najnovejšje je sedaj načrt, da bo vsa historična pot Device Orleanske označena s spominskimi stebriči. Vsako mesto, vsaka vas, ki jo je Devica Orleanska na svojem potu obiskala, dobi tak spomenik. Tako je sklenil nacionalni odbor, ki se je te dni sestal, da proslavi 500 letnico, ko se je pojavila Devica Orleanska. Tudi na vseh križiščih in mostovih, ki jih je Devica Orleanska na svojem pohodu l. 1429. prečkala, bodo postavljeni taki spominski stebriči. Pariz dobi dva taka spomenika, in sicer bo eden postavljen pri vratih sendeniških, drugi pa pri Porte Saint Honoré. Prvi spomenik bo odkrit v Vaucoulers-u dne 23. februarja.

Pokvarjena akustika

Dvorana »Albert Hall« v Londonu, kjer se vrše vsi veliki koncerti, je bila vedno znana po svoji dobri akustiki. V zadnjem času pa so se pričele množiti pritožbe o slabi akustiki dvorane. K sreči pa še živi graditelj te dvorane Mr. Smith, in zato so nekateri začeli njega napadati, češ, da je on kriv za slabo akustiko. Smith pa je na te očitke odgovoril to-le: »Jaz nisem zgradil dvorane »Albert Hall« za to generacijo, čeprav si ne morem misliti, da je izgubila posluš, se je vendar nekaj drugega spremenilo. Poglejte samo krila vaših žen in hčera. Ko sem preračunaval akustiko dvorane, sem upošteval, da se bodo med stoli razprostirale vrste širokih in

dovoljenega točenja alkoholnih pijač; italijanski restavratore Ribuffi, ki ji je pijače dobavljaj, in bivši policijski stražmojster Goddard, ki je sprejemal od Meyrickove podkupnine. Meyrickova ima v Londonu tri nočne lokale, v katere zahaja najboljša londonska družba. Nešteto krat so jo že kaznovali in zaprli, toda Meyrickova se ne pobiljša, ker ji sijajno nese. Celo policijski stražmojster Goddard si je pogloma nabral od nje kot podkupnine 15.000 angleških funtov ter je danes bogat mož. Posebno značilno pa je to: Meyrickova ima dve hčeri, ki sta se obe poročili z visokimi plemiči. Ko je Meyrickova presedela svojo zadnjo kazen, sta jo prišli pred zapore čakati obe hčeri s svojimi možmi in ji poklonili velike kite cvetja.

John Pierpont Morgan, veliki ameriški svetovni bankir, ki je imenovan poleg Owen Younga za ameriškega strokovnjaka za konferenco o nemških reparacijah. Star je 62 let in od leta 1913. ko je umrl njegov oče, šef hiše Morgan. V svetovni vojni je ustanovil munijski trust. Danes je eden najplivnejših bankirjev sveta.

V dveh treh vrstah

Število brezposelnih v Nemčiji je silno naraslo. V decembru je prejelo brezposelnostno podporo 1.702.000, to je za 402.000 več kot v novembru.

Trimotorsko Focker-letalo, v katerem je bilo deset potnikov, se je v bližini Middletowna (v Ameriki) ponesrečilo. Pet oseb je bilo takoj mrtvih, pet pa zelo težko ranjenih. Žrtve so morali iz razvalin letala izžagati.

Wilkinsonova ekspedicija na južni tečaj opuščena. Newyorški listi so prejeli od raziskovalca Wilkina radio-depešo, da opušča svojo ekspedicijo, ker ni mogel najti priprave baze. Ves uspeh ekspedicije obstoji le v raziskavanju Grahamove zemlje.

Volkovi raztrgali otroke. Vsled silnih mrazov so se pojavili v severovzhodni Poljski volkovi. Pri Novem Grodeku so volkovi raztrgali dva otroke. V obmejnem mestu Doleju na ruski meji so vojaki poljskega obmejnega kora bili v boju z velikim krdelom volkov. Vojaki so ubili 27 volkov.

Koruptna občina. V mestni hranilnici Sulzbach v gornji Pfalzi je vse osebe hranilnice zagrešilo velike poneverbe. Tudi prvi župan Rauber je spekuliral z denarjem hranilnice. V vsem je izgubila hranilnica na ta način 185.000 mark.

Analfabetizem na Madžarskem. Madžarsko prosvetno ministrstvo pripravlja odredbe za odpravo nepismenosti. V Budimpešti je 44.000 nepismenih oseb, v celi deželi pa 15% vsega prebivalstva.

Kipar in slikar Emil Fuchs, rojen Dunajčan, se je v Newyorku ustrelil.

»Zakaj si pa v pasjem koritu napravil zrcalo na dnu?« — »Zato, da pes vidi po dvoje kosti.«

Ženitni posredovalec hvali svojo klijentnjo. Naposled reče: »Le eno napako ima: malo šepa.« — »Tako? Ali zmeraj šepa?« — »Ne, samo kadar gre.«

Siten gost: »Same težke jedi imate na jedilnem listu; napravite mi kaj čisto lahkega!« — Natak: »Potem izvolite morda — kurje perje?«

»Janezek, katera riba daje olje?« — Sardina, gospod učitelj.

Bivši kralj Amanulah: »Pravzaprav mi prišoja noša mojih pračedov zelo dobro. Moje lepe evropske uniforme bodo le za molje.«

